

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

NHO Transport
Postboks 5477 Majorstuen
0305 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/101-133

20. september 2021

Aldersgrense for sjåfører innen persontransport mot vederlag- kjøreseddel

Vi viser til tidligere henvendelser fra NHO Transport vedrørende ønske om å heve aldersgrensen for kjøreseddel for persontransport, jf yrkestransportlova § 37 a. tredje ledd.

I brev av 5. september 2018 til samferdselsdepartementet viste NHO Transport til at mange bussjåførere har både helse og lyst til utøve sjåføreryrket etter fylte 75 år. Det ble videre vist til at det vanligvis ikke vil være aktuelt med ordinære ansettelse siden de fleste bedriftene har interne aldersgrenser, men at det kan være aktuelt å bruke sjåførere over 75 år som vikarer ved sykdom o.l., eller ved spredte turbussoppdrag om sommeren. Sjåførere over 75 år kan og bidra til å løse noen av rekrutteringsutfordringene på bussjåførsiden. Det vises og til at man ikke har tilsvarende aldersgrense for sjåførere i godstransport

Departementet vil generelt bemerke at utfordringer næringen måtte ha relatert til vansker med rekruttering av bussjåførere, må søkes løst på annen måte enn ved hevinger av aldersgrensen for kjøreseddel eller gjennom utvidet bruk av dispensasjonshjemler.

Det fremgår av yrkestransportlova § 37 a. tredje ledd at

"Kjøresetel blir utferda for 10 år. For person som er fylt 60 år blir kjøresetelen utferda for 5 år, men ikkje lenger enn til innehavaren fyller 75 år. Etter fylte 70 år må gyldig legeattest som ikkje er eldre enn 1 år, takast med for at kjøresetelen skal vere gyldig. Dersom særlege helseforhold tilseier det, skal perioden kjøresetelen er gyldig for setjast kortare."

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Jan Vidar Weltzien
22 24 82 51

Formålet med aldersgrenser for kjøreseddel, er å redusere ulykkesrisikoen med førere av kjøretøy i løyvepliktig persontransport som kan representere en risiko som ikke er akseptabel i et offentlig tilgjengelig transporttilbud. Aldersgrensen for kjøreseddel ble sist hevet fra 70 til 75 år gjennom en lovendring som ble iverksatt 1. juli 2009. Det ble i forarbeidene til lovendringen (Ot.prp. nr. 60(2008-2009)) bl.a. vist til at aldersgrensen sist ble vurdert 30 år tilbake i tid, i 1979. I samråd med helsemyndighetene konkluderte Samferdselsdepartementet den gang med at den generelle bedringen i helsetilstanden i aldersgruppen opp til 75 år de senere årene tilsa at at aldersgrensen kunne heves til 75 år.

Etter initiativ fra Samferdselsdepartementet har Vegdirektoratet, med bistand fra Helsedirektoratet, ut fra henvendelsene fra NHO Transport på ny vurdert om den generelle aldersgrensen for kjøreseddel bør heves ytterligere. Det vises til vedlagte kopier av innstillingene.

Det vises til Helsedirektoratets konklusjon, som Vegdirektoratet slutter seg til:

"Dette alternativet går ut på at dagens bestemmelse i yrkestransportlova § 37 a tredje ledd ikke endres, dvs. at dagens aldersgrense på 75 år for kjøreseddel for føring av drosje eller buss beholdes uendret.

Helsedirektoratet har i sine vurderinger ovenfor kommet til at det er en vesentlig risiko forbundet med å øke aldersgrensen for kjøreseddel for å kjøre drosje eller buss fra 75 til 80 år. Forekomsten av helsetilstander som svekker kjøreevnen for personer som er mellom 75 og 80 år vil trolig gi en økt risiko for alvorlige hendelser med betydelig skadepotensiale. Ulykker som involverer buss, vil av naturlige årsaker kunne få større konsekvenser all den tid det både er flere passasjerer, og bussen i seg selv vil kunne påføre omgivelsene vesentlig mer skade enn en personbil/drosje.

Hensynet til passasjerenes sikkerhet ved bruk av offentlig transport, den antatt forhøyede risikoen for helsesvekkelser blant eldre sjåførere og høyere risiko ved økt kjørelengde gjør at Helsedirektoratet anser at kravet til å få helseattest for kjøreseddel også for drosje må være strengere enn for vanlig førerkort i klasse B.

Helsedirektoratet vil derfor etter en samlet vurdering av de momentene som er omtalt i punkt 7 ovenfor, ikke anbefale at aldersgrensen for kjøreseddel for drosje og buss heves fra 75 år til 80 år."

Fra Vegdirektoratets vurdering og innstilling til departementet siteres:

"Som følge av at det er tale om å føre passasjerer mot vederlag vil hensynet til passasjerene komme inn som et fremtredende hensyn, noe som får betydning for hvilken risiko som kan aksepteres. Hensynet til passasjerene er også et særskilt hensyn som skiller persontransport fra godstransport. I høringsnotat fra Samferdselsdepartementet, vedlagt høringsbrev 23.5.2008, i forbindelse med hevingen av aldersgrensen fra 70 år til 75 år i 2009, er sammenhengen beskrevet på følgende måte:

Det gjeld inga øvre aldersgrense for å kunne inneha førarrett for tyngre kjøretøy i godstransport eller for buss så lenge bussen ikkje vert nytta i løyvepliktig persontransport som krev kjøresetel. I desse høva vert det sett som tilstrekkeleg at det vert framlagt ny helseattest årleg som grunnlag for fornying

av førarretten. Når ein har eit anna system med aldersavgrensing for kjøresetel, er dette ein konsekvens av at risikovurderinga har ulikt utfall når den løyvepliktige persontransporten er ein del av eit offentleg tilgjengeleg transporttilbod, der brukarane ikkje har anna alternativ."

Samferdselsdepartementet slutter seg til ovennevnte. Vi viser og til at vurderingene som ble lagt til grunn for lovendringen i 2009 ved heving og avgrensing av den øvre aldersgrense til 75 år for å kunne inneha kjøreseddel, fortsatt må tillegges vesentlig vekt.

Når det gjelder eventuell utvidet bruk av politiets bruk av dispensasjons hjemmelen i yrkestransportlova § 37 bokstav h), som Politidirektoratet lanserer som en mulig ordning, merker vi oss at Helsedirektoratet åpner for at det eventuelt kan vurderes. En slik utvidelse anbefales uansett ikke før problemstillingen er vurdert av Politidirektoratet, Helsedirektoratet og Vegdirektoratet.

Departementet viser til at dagens strenge dispensasjonspraksis bl.a. må sees i sammenheng med at aldersgrensen for kjøreseddel ble utvidet med 5 år i 2009. Departementet anser at det ikke foreligger helsemessige endringer av betydning knyttet til alder siden dette sist ble vurdert i 2009 som tilsier at det bør gis føringer på lettelse i dispensasjonspraksisen, når også hovedkonklusjonen til Helsedirektoratet er at dagens grense for kjøreseddel beholdes. En utvidelse av dispensasjonspraksis ville måtte ha *forutsatt* skjerpede krav til helse som ville ført til økt belastning for søker i tillegg til økonomiske konsekvenser, samtidig som de administrative og økonomiske belastningene på myndighetene som skulle administrerer ordningen og helsevesenet ville være uforutsigbare. En utvidelse av dispensasjonsadgangen vil i tillegg pålegge myndighetene som skulle vurdere dispensasjoner et uforholdsmessig ansvar.

Departementet viser bla. til at det er fastsatt absolutte øvre aldersgrensene for å kunne føre fly og tog, og anser at den enkelte sjåførs personlige ønske om å kunne kjøre buss/drosje med passasjerer lenger enn 8 år etter inntrådt pensjonsalder, må avveies mot interessene til brukerne av det offentlig tilgjengelige persontransporttilbudet, som for fly og tog.

Vi ser derfor ikke grunnlag for videre utredninger av liberalisering av praksis knyttet til dispensasjoner.

Med hilsen

Lasse Lager (e.f.)
avdelingsdirektør

Jan Vidar Weltzien
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi
Statens vegvesen